

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อื่น เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดให้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็น ไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อ การศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กรมวิชาการ. 2545 ก : 1-2)

ความเจริญก้าวหน้าในด้านวิชาการต่าง ๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้าน โครงสร้าง สังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุง หลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อ สร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการเรียนรู้ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน 5 ประการและที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถ ในการส่งสารและรับสาร ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การ คิดสังเคราะห์เป็นการคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็น ระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนา

คุณภาพคนไทยในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรู้ อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ค้ำจุน มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมี สมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิด โอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไมผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และอย่างน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุง การเรียนการสอนของคนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียน ที่สามารถนำความรู้มาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถ คิดวิเคราะห์ เนื้อหาสาระของเรื่อง ที่อ่าน สังเคราะห์ สร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสามารถนำมาถ่ายทอดความคิดเหล่านั้น ด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ

ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมมี
 ความสามารถลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านอย่างชัดเจน
 การประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งใน 4 เงื่อนไข
 ที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องประเมินให้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่าน
 แต่ละระดับชั้น เป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา
 เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์และ
 เขียน อันเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านอย่างจริงจัง อีกทั้งเพื่อแก้ปัญหาความสามารถ
 ในการเขียนของผู้จบการศึกษาทุกระดับ (กรมวิชาการ. 2546 : 12) ซึ่งกระบวนการที่ผู้เรียน
 ได้รับจะนำไปสู่การสร้างทักษะดังกล่าว และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในวิถีชีวิต ตลอดจน
 สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้ได้ การประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์
 และเขียน ทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินควรรู้ว่า การอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน คืออะไร
 เป้าหมายของการประเมินเพื่ออะไร ทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการอ่าน คิควิเคราะห์และ
 เขียนคืออะไร จะฝึกและพัฒนาได้อย่างไร สถานศึกษาต้องพัฒนาการอ่าน คิควิเคราะห์และ
 เขียน ให้ถึงระดับมาตรฐานยอมรับได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูผู้สอนและผู้บริหาร
 ทุกระดับตั้งแต่ระดับสถานศึกษาจนถึงระดับกระทรวงศึกษาธิการ การกำหนดแผนการประเมิน
 เป็นหัวใจสำคัญซึ่งต้องพิจารณาให้รอบคอบ โดยการทำความเข้าใจมาตรฐานการอ่าน คิควิ
 เคราะห์และเขียน การวางระบบการประเมินผล การออกแบบการสอน และการรายงานผล
 และเอกสารหลักฐานการศึกษา ที่จะส่งผลให้พัฒนาพลเมืองของชาติในปัจจุบันและอนาคต
 มีพลเมืองที่มีศักยภาพเป็นคนดี มีความพร้อมที่สามารถจะแข่งขันในเวทีโลกอย่างสมศักดิ์ศรี
 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 1, 65)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กระจายอำนาจให้
 สถานศึกษาได้กำหนด วิธีการ เกณฑ์การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนมีประสิทธิภาพ
 การดำเนินงานจะต้องครอบคลุมภารกิจทั้งหมด สถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและ
 ประเมินผลการเรียน ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีคุณภาพตามความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของ
 ผู้เรียน ดังนั้นการประเมินต้องหลากหลาย สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ การจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนให้บรรลุตามทิศทางการปฏิรูปการศึกษา ผู้สอนต้องรู้
 วัตถุประสงค์ของวิชาที่สอนอย่างชัดเจน วางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
 โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์
 และเขียน สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดแนวปฏิบัติที่หลากหลาย เช่น การประเมินโดยการ

จัดสอบนักเรียนด้วยข้อสอบ ฉบับหนึ่งวัดความสามารถด้านการอ่านและเขียน ฉบับที่สองวัด การคิดวิเคราะห์ ในบางรายวิชา สถานศึกษาบางแห่งให้อ่านหนังสือที่ครูเลือกให้ 1 เล่ม แล้ว ทำข้อสอบแบบอัตนัย บางแห่งให้ครูผู้สอนบางรายวิชาประเมิน โดยครูอาจใช้ข้อสอบในวิชาที่ สอน หรือให้ระดับคะแนนตามความรู้สึกรู้สึกของครูซึ่งส่วนใหญ่ยังสับสนในวิธีการประเมิน ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะ ในการวัดและประเมินผล รูปแบบและแนวทางการวัดและประเมินผล ไม่ชัดเจนไม่เข้าใจ วิธีการวัดและประเมินผล ไม่มีความรู้ในการจัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผล ขาด แนวทางและวิธีการสร้างแบบประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่มีเครื่องมือและแบบวัด ประเมินผลที่ได้มาตรฐานและครอบคลุมเนื้อหาสาระ (กรมวิชาการ. 2546 ข : 20)

จากสภาพปัจจุบันเราพบความเปลี่ยนแปลงรอบตัวเป็นไปอย่างรวดเร็ว กระแสความ เปลี่ยนแปลงทำให้เราได้รับข้อมูลข่าวสารมากเกินไป การพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารจึง เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องปลูกฝังให้เด็กกับเยาวชน โดยฝึกให้เด็กคิดเป็น รู้จักใช้วิจารณญาณในการ คัดสินปัญหา รวมทั้งมีการคิดอย่างสร้างสรรค์ การช่วยให้เด็กพิจารณาอย่างไตร่ตรอง รู้จักอ่าน อย่างวิเคราะห์หิววิจารณ์ เป็นสิ่งที่ครูสอนภาษาควรคำนึงถึง จะเห็นได้ว่าการอ่านอย่างวิเคราะห์ เป็นทักษะที่จำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาจนเกิดเป็นนิสัย เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จากการประเมินคุณภาพมาตรฐานระดับชาติ (รายงานผลการทดสอบ ระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551) ของเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 พบว่าด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ สอดคล้องกับผลการ ประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในมาตรฐานที่ 4 “ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์” พบว่าโรงเรียนมีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) จะเห็นได้ว่าความสามารถในการ อ่านคิดวิเคราะห์และเขียน เป็นสิ่งที่สถานศึกษาและครูสอนต้องหาแนวทางพัฒนาให้ผู้เรียนเกิด ทักษะในด้านนี้ การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่จะทำให้ทราบว่า นักเรียนมีความสามารถใน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน อยู่ในระดับใด การวัดและประเมินผลต้องใช้เครื่องมือที่ เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อช่วยให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ เครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลการศึกษามีหลายรูปแบบ การที่จะใช้เครื่องมือวัดผลแต่ละรูปแบบให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและวัดได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้จักเลือกใช้ เครื่องมือที่เหมาะสม นักวัดผลและประเมินผลในปัจจุบันได้ให้ความสนใจที่จะพัฒนา

เครื่องมือที่มีคุณภาพเชื่อถือได้และวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะเรื่องการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน จัดเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะนำความรู้ความคิดเข้าสู่ตัวและเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตจริง เครื่องมือในการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในปัจจุบัน ยังเป็นปัญหาสำหรับผู้มีหน้าที่ในการประเมินผล โดยแต่ละโรงเรียนมีการผลิตเครื่องมือและ รูปแบบวิธีการประเมินแตกต่างกันไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้คะแนนแบบภาพรวมและไม่มี การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือว่ามีคุณภาพทางด้านค่าอำนาจจำแนก ความเที่ยงตรงและด้าน ความเชื่อมั่นหรือไม่ ซึ่งอาจจะส่งผลให้คะแนนที่ได้จากการประเมินไม่ใช่คะแนนจริงและ บางครั้งใช้วิธีสรุปความสามารถจากแบบบันทึกการอ่านของนักเรียน ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ไม่ เป็นความจริง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการพัฒนา และประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน โดยถือเป็นเกณฑ์ข้อหนึ่งในการ วัดและประเมินผลในการผ่านระดับชั้น และการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียน ในการอ่านหนังสือเอกสาร และสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว แล้วนำมาคิดสรุปเป็นความรู้ ความเข้าใจ ของตน ความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่การสังเคราะห์ สร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และความสามารถในการถ่ายทอดความคิด เหล่านั้นด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญาความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและมีสำนวนภาษาที่ถูกต้อง มีเหตุผลและมีลำดับขั้นตอนใน การนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน ได้อย่างชัดเจนตามระดับมาตรฐานระดับชั้น ได้อย่างแท้จริง การประเมินที่กำหนดขึ้นเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนอันเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกด้านอย่างจริงจังในขณะที่เดียวกันยังเป็น มาตรการในการแก้ปัญหาความอ่อนค้อยของความสามารถด้านการเขียนสื่อความของผู้จบ การศึกษาทุกระดับอีกด้วย จะเห็นได้ว่าการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในอนาคต

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบไปด้วย โรงเรียน จำนวน 217 โรงเรียน มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับพื้นฐาน ให้กับนักเรียนและทุก โรงเรียนเท่าที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสมและมีคุณภาพ

เพื่อประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประเมินของสถานศึกษาเอง การประเมินผลการเรียนตามสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่ประเมินด้วยข้อสอบ การประเมินความสามารถในการอ่านคิควิเคราะห์ และเขียน สถานศึกษาแต่ละแห่ง กำหนดแนวปฏิบัติที่หลากหลาย ครูส่วนใหญ่ยังสับสนในวิธีการประเมินที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่แสดงความสามารถของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง รูปแบบและแนวทางการวัดประเมินผลไม่ชัดเจน ไม่เข้าใจวิธีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในแต่ละกลุ่มสาระ ไม่มีความรู้ในการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผล ขาดแนวทางและวิธีการสร้างแบบประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่มีเครื่องมือ/แบบวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานและครอบคลุมเนื้อหาสาระ (ผลการวิจัย คิดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร) ทั้ง ๆ ที่เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ เป็นกำลังที่มีคุณภาพและเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า เท่าทันกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาอย่างรวดเร็ว หากมีการสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในด้านการอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน ขึ้นแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือคุณค่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของเครื่องมือที่มีคุณภาพ จึงมีความสนใจที่จะสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินความสามารถในด้านการอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น โดยคาดว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชั้นที่ประเมินให้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา และเป็นประโยชน์สำหรับชั้นอื่น ๆ ต่อไป และใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาการศึกษาของชาติได้ประการหนึ่ง

คำถามการวิจัย

เครื่องมือการประเมินความสามารถในด้านการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพ

2. เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนทั้งหมด 4,317 คน จาก 217 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 1 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 360 คน จาก 12 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการประเมินความสามารถของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบวัดภาคปฏิบัติ มี 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบวัดภาคปฏิบัติการอ่านออกเสียง หมายถึง แบบวัดที่ใช้วัดความสามารถในการอ่านออกเสียงของผู้เรียน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อตรวจสอบรายการพฤติกรรมการอ่านออกเสียงที่ต้องการวัด

ฉบับที่ 2 แบบวัดภาคปฏิบัติการเขียนบันทึกความรู้จากเรื่องที่อ่าน หมายถึง แบบวัดที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านสาร ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

2. แบบทดสอบเลือกตอบมี 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก เป็นแบบประเมินความสามารถในการอ่านตีวิเคราะห์จากข้อความ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ จำนวน 45 ข้อ

ความสามารถในการอ่าน ตีวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน ในการอ่านสารต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง พิจารณาข้อมูลจากการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง หรือของเหตุการณ์ที่อ่าน ใช้ความรู้ความเข้าใจ ในการแปลความ ตีความ หาเหตุผล ความสำคัญ ความสัมพันธ์และหลักการ ของสิ่งที่อ่าน นำมาสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยง ไปสู่ การเขียนด้วยภาษาของตนเอง ได้อย่างถูกต้อง โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย คุณลักษณะ 3 ด้านต่อไปนี้

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียง หมายถึง ความสามารถในการอ่าน ออกเสียงบทความสำหรับให้นักเรียนอ่านร้อยแก้ว ความยาว 14 บรรทัด และบทร้อยกรอง จำนวน 1 บท โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย พหุติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

การอ่านร้อยแก้ว

- 1.1 อ่านออกเสียง ร, ล และ คำควบกล้ำชัดเจน
- 1.2 อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี
- 1.3 อ่านได้คล่องแคล่วและออกเสียงชัดเจน
- 1.4 อ่านเว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง
- 1.5 การปฏิบัติคนในการอ่าน

การอ่านร้อยกรอง

- 1.1 น้ำเสียงแสดงอารมณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง
- 1.2 ออกเสียงได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์
- 1.3 มีลีลาและจังหวะที่อ่านเหมาะสม
- 1.4 แบ่งวรรคตอนและ เปล่งเสียงถูกต้อง

2. ความสามารถในการอ่านตีวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยๆ ของเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่กำหนดให้อ่าน เพื่อใช้เป็นเหตุผลในการสรุป ข้อมูลหรือเรื่องราวอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งการตีวิเคราะห์ที่ ประกอบด้วย คุณลักษณะ 3 ประการ คือ

2.1 การวิเคราะห์ความสำคัญ ซึ่งวัดได้จากการบอกได้ว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร แยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น บอกจุดประสงค์ของผู้ส่งสารที่ต้องการสื่อ

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ซึ่งวัดได้จากการระบุความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ว่าเชื่อมโยงอย่างไร โดยมีเหตุผลประกอบ

2.3 การวิเคราะห์หลักการ ซึ่งสามารถวัดได้จากการสร้างหลักการที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล

3. ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเรียบเรียงเรื่องราวเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการของผู้เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจ และแสดงออกมาเป็นสัญลักษณ์อักษรถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พิจารณาจากตัวบ่งชี้ดังนี้

3.1 การเขียนบันทึกความรู้จากเรื่องที่อ่าน

3.1.1 เนื้อหาของเรื่อง

3.1.2 รูปแบบ

3.1.3 การใช้ภาษา

3.1.4 นิสัยรักการเขียน

เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) หมายถึง กฎ หรือกติกา ที่จะทำให้อัตราคะแนน และมีแนวทางการให้คะแนนที่แยกแยะระดับต่างๆ ของความสำเร็จในการวัดภาคปฏิบัติของผู้เรียน ได้อย่างชัดเจน จากมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

1. เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

1.1 เกณฑ์ประเมินคุณภาพการอ่านออกเสียงมี 4 ระดับ ดังนี้

ได้คะแนน 29 – 36 คะแนน ได้ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

ได้คะแนน 25 – 28 คะแนน ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี

ได้คะแนน 18 – 24 คะแนน ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ได้คะแนน 1 – 17 คะแนน ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

1.2 เกณฑ์ประเมินคุณภาพการเขียนบันทึกความรู้จากเรื่องที่อ่านมี 4 ระดับ

ดังนี้

ได้คะแนน 13 – 16 คะแนน ได้ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

ได้คะแนน 11 – 12 คะแนน ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี

ได้คะแนน 8 – 10 คะแนน ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ได้คะแนน 1 – 7 คะแนน ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

คุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง
คุณภาพด้านค่าความเที่ยงตรง ด้านค่าความเชื่อมั่น และด้านค่าอำนาจจำแนก ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงพิพิจ (Face Validity) หาโดยนำแบบประเมิน
ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องเหมาะสมในเรื่องการใช้ภาษาและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน โดย
ใช้วิธีคำนวณค่า IOC

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ (Reliability) หมายถึง ความคงที่
แน่นอนของแบบวัดภาคปฏิบัติในการวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง และการเขียน ของ
นักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ หาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
ของครอนบาค

1.3 ความเชื่อมั่นของผู้สังเกตหรือผู้ตรวจให้คะแนน (Reliability of Rater)
หมายถึง ความคงที่แน่นอนของผู้สังเกตในการให้คะแนนจากการแบบวัดภาคปฏิบัติการอ่าน
ออกเสียงและการตรวจให้คะแนนการเขียน ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้สังเกต 2 คน โดยใช้วิธีหา
ความสอดคล้องกันด้วยสูตรดัชนีความเห็นพ้องกันของผู้ประเมิน (Rater Agreement Index :
RAI)

1.4 อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของแบบ
วัดภาคปฏิบัติการอ่านออกเสียงและการเขียน ที่สามารถจำแนกผู้สอบที่มีความสามารถในการ
อ่านและการเขียนสูง กับผู้เข้าสอบที่มีความสามารถในการอ่านและการเขียนต่ำออกจากกัน
โดยใช้สูตรวิทนีย์ และซาเบอร์ส(Whitney & Sabers)

2. คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ ชนิด

4 ตัวเลือก

2.1 ความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง คุณสมบัติของ
แบบทดสอบที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัด ได้อย่างถูกต้องครอบคลุมตามพฤติกรรมที่
ต้องการวัด ในการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลเป็นผู้ตรวจสอบ โดยวิธีคำนวณค่า IOC

2.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่แน่นอนของแบบทดสอบใน
การประเมินความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ ในการวิจัยครั้งนี้ หาโดยใช้วิธี ของ โทเวทท์

2.3 อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของแบบวัดความ

เข้าใจการอ่านถิตวิเคราะห์ ที่สามารถจำแนกผู้สอบที่ได้คะแนนสูง กับผู้เข้าสอบที่ได้คะแนนต่ำ ออกจากกัน โดยใช้ดัชนี B ของ เบรนนัน (Brennan)

เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง สเกลคะแนนของแบบวัดความสามารถในการอ่าน ถิตวิเคราะห์และเขียน ที่ได้จากการสอบวัดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนนักเรียนและเป็นคะแนน ตัวที่จะบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ระดับใดของกลุ่มประชากร โดยการสร้างเกณฑ์ ปกติให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (Normalized T - Score) และทำการขยายคะแนน T ปกติ ให้ครอบคลุมคะแนนดิบทุกคะแนนที่ได้จากการใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย เขียนเป็นฟังก์ชันระหว่างคะแนนจากการสอบและคะแนน T ปกติ นำเสนอในรูปแบบของสมการ เส้นตรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา และได้ทราบถึงข้อที่ควรปรับปรุงหรือสนับสนุน ให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่าน ถิตวิเคราะห์และเขียน ที่มี คุณภาพต่อไป